

HOE GAAT HET MET DE KINDEREN IN DE REGIO IJSSELLAND?

Kindermonitor 2021

GGD IJsselland verzamelt jaarlijks gegevens over de gezondheid van inwoners. We presenteren deze gegevens in zogenaamde gezondheidsmonitoren. Elk jaar is een andere leeftijdscategorie aan de beurt.

In oktober 2021 is de Kindermonitor uitgevoerd. Met de Kindermonitor is de gezondheid, de leefstijl, het welzijn en de opvoeding van kinderen in de leeftijd van een half jaar tot 12 jaar in beeld gebracht. Hiermee kan het regionaal en lokaal gezondheids- en jeugdbeleid worden onderbouwd.

Twee onderzoeken

1. Kindermonitor 2021. De Kindermonitor is een regionaal onderzoek onder ouders van kinderen in de leeftijd van een half jaar tot 12 jaar. Alle ouders die bekend zijn bij de Jeugdgezondheidszorg van GGD IJsselland zijn in oktober 2021 benaderd om mee te werken aan het onderzoek. In totaal hebben in de regio IJsselland **8.542** ouders anoniem een vragenlijst ingevuld. Ze hebben vragen beantwoord over de gezondheid, de leefstijl, het welzijn en de opvoeding van hun kinderen.
2. Vragenlijstonderzoek 'Impact corona op gezinnen'. Begin 2021 is een vragenlijst afgenomen onder ruim **12.500** ouders over de impact van corona op hun gezinsleven. In maart 2021 is een [factsheet](#) verschenen over dit onderzoek. Een aantal uitkomsten wordt ook in deze factsheet gepresenteerd.

Het merendeel van de gegevens is afkomstig uit de Kindermonitor (bron 1). Als er sprake is van relevante verschillen tussen groepen of verschillen met 2017 worden deze alleen vermeld bij 5% of meer. In het laatste hoofdstuk 'Impact corona' staan cijfers uit het onderzoek 'Impact corona op gezinnen' (bron 2).

Vragenlijstonderzoek

Met de vragenlijst is informatie verzameld over 8.542 kinderen: 4.473 jongens, 4.059 meisjes en 10 kinderen met het geslacht anders. Het gaat om 2.576 kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar, 2.859 kinderen van 4 tot 8 jaar en 3.107 kinderen van 8 tot 12 jaar.

Thuisituatie

Woont bij:

Beide ouders samen	89%
Co-ouders	3%
Eén ouder	5%
Eén ouder en partner	2%

Echtscheiding meegemaakt

8%

Opleidingsniveau ouders*

Beide ouders geen opleiding t/m mbo-1	4%
Eén ouder geen opleiding t/m mbo-1 en één ouder mbo-2 t/m havo/vwo	8%
Eén ouder geen opleiding t/m mbo-1 en één ouder hbo/universiteit	3%
Beide ouders mbo-2 t/m havo/vwo	23%
Eén ouder mbo-2 t/m havo/vwo en één ouder hbo/universiteit	26%
Beide ouders hbo/universiteit	36%

* Op het moment dat opleiding voor één ouder is ingevuld valt deze onder categorie met twee gelijke opleidingsniveaus

Moeite met rondkomen

70% van de ouders heeft geen moeite met rondkomen, 23% moet wel opletten en 7% heeft (enige of grote) moeite om rond te komen. Ouders met een lager opleidingsniveau hebben vaker moeite met rondkomen dan ouders met een hoger opleidingsniveau. Ouders die moeten opletten of moeite hebben met rondkomen, besparen met name vaak op vakantie of dagjes uit. 5% van de ouders ervaart spanningen in het gezin door de financiële situatie. Bij het grootste deel van de ouders is er financieel niks gewijzigd door de coronaperiode, bij 14% is de financiële situatie verbeterd en bij 8% is deze juist minder goed.

Gezondheid en voeding

Ervaren gezondheid en ziekteverzuim

Bijna alle kinderen (**97%**) ervaren volgens hun ouders een (zeer) goede gezondheid. **30%** van de 4- tot 12-jarigen is in de vier schoolweken voorafgaand aan het onderzoek niet op school geweest vanwege ziekteverzuim.

Groente en fruit

67% van de kinderen eet minimaal 6 dagen per week groente en **79%** eet minimaal 6 dagen per week fruit.

Melkvoeding

Ruim een kwart van de moeders van de 0- tot 4-jarigen (**28%**) heeft tot 6 maanden alleen borstvoeding gegeven en **45%** combineerde deze borstvoeding met kunstvoeding. Bijna een derde (**30%**) ging direct na de geboorte (bij)voeden met kunstvoeding. De meest genoemde reden hiervoor was het hebben van te weinig borstvoeding.

Buiten spelen en bewegen

Buiten spelen

80% van de kinderen van 2 tot 12 jaar speelt meer dan 30 minuten per dag buiten. Dit was in 2017 **65%**. Kinderen tussen de 2 en 4 jaar spelen relatief vaak meer dan 30 minuten per dag buiten (**93%**).

Sporten en bewegen

Ruim de helft van de peuters van 2 en 3 jaar (**54%**) beweegt één of meerdere dagen per week in de vorm van bijvoorbeeld zwemmen, dansen op muziek of peutergym. Bijna twee vijfde van de kinderen tussen de 4 en 12 jaar (**39%**) voldoet elke dag aan de beweegnorm; minstens 1 uur sporten of bewegen. Ruim drie kwart van de 4- tot 12-jarigen (**76%**) is lid van een sportclub of -vereniging. De meeste kinderen gaan 1 tot 3 per week naar deze sportclub of -vereniging.

Lopend of zelf fietsend naar school

59% van de kinderen tussen de 4 en 12 jaar gaat altijd lopend of zelf fietsend naar school. **14%** doet dit nooit. De drie meest genoemde redenen dat kinderen niet lopend of zelf fietsend naar school gaan, zijn:

- Het is te ver (**12%**)
- Tijdswinst (**9%**)
- Te veel verkeer, gevaarlijk (**8%**)

Welbevinden en veerkracht

Gelukkig voelen

Bijna alle ouders (**96%**) geven aan dat hun kind zich (zeer) gelukkig voelt. Dit is **100%** bij kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar, **97%** bij kinderen van 4 tot 8 jaar en **91%** bij kinderen van 8 tot 12 jaar.

Psychosociale gezondheid

De score voor psychosociale gezondheid is gebaseerd op 25 vragen over onder andere gedrag, emotie en sociaal functioneren (SDQ vragenlijst). Deze vragen zijn voorgelegd aan ouders met kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar. Kinderen kunnen verhoogd risico hebben, op het grensgebied zitten of normaal scoren op psychosociale problemen totaal, emotionele problemen en gedragsproblemen.

Een tiende van de kinderen heeft een verhoogd risico op psychosociale problemen. Kinderen van 8 tot 12 jaar hebben vaker een verhoogd risico op psychosociale problemen (**13%**) dan kinderen van 4 tot 8 jaar (**7%**). Jongens scoren vaker een verhoogd risico op gedragsproblemen (**16%**) dan meisjes (**12%**).

Psychosociale problemen

	Verhoogd risico op psychosociale problemen	Verhoogd risico op emotionele problemen	Verhoogd risico op gedragsproblemen
Totaal	10%	13%	14%
4-8 jaar	7%	13%	15%
8-12 jaar	13%	13%	13%
Jongens	12%	12%	16%
Meisjes	8%	14%	12%

Ingrijpende gebeurtenissen

Bijna de helft van de kinderen (**49%**) heeft minimaal één ingrijpende gebeurtenis meegemaakt. De meest voorkomende gebeurtenissen zijn:

1. Overlijden van iemand die belangrijk is voor kind buiten het gezin (**25%**)
2. Ernstige ziekte/beperking gezinslid (**12%**)
3. Conflicten of ruzies binnen het gezin (**11%**)

Volgens ouders zorgt bij bijna een kwart van de kinderen (**24%**) die een ingrijpende gebeurtenis hebben meegemaakt, dit nog voor zorgen of problemen.

Een ernstige ziekte of beperking van het kind zelf (**5%**) en echtscheiding (**8%**) komen minder voor, maar dit zijn wel gebeurtenissen die relatief vaak nog zorgen of problemen geven (resp. **49%** en **33%**).

Veerkracht en weerbaarheid

Een kind dat veerkrachtig is groeit op met zelfvertrouwen en durft uitdagingen aan te gaan. Het kind heeft geleerd om met emoties om te gaan en deze te reguleren. Kinderen die weerbaar zijn, kunnen op een goede manier voor zichzelf opkomen en omgaan met situaties die anders lopen dan verwacht. Ze kunnen hun grenzen aangeven en zoeken hulp wanneer dat nodig is. Een ruime meerderheid van de ouders van de 4- tot 12-jarigen (**91%**) geeft aan dat hun kind weerbaar is. **93%** geeft aan dat het kind met een volwassene praat als het zorgen of problemen heeft.

De meeste kinderen zitten lekker in hun vel (**89%**). Ruim driekwart is meestal goed in het bedenken van een oplossing en **61%** van de kinderen kan goed omgaan met onverwachte problemen.

Uitspraken veerkracht, % (helemaal) mee eens

	Mijn kind zit lekker in zijn/haar vel	Mijn kind kan goed omgaan met onverwachte problemen	Mijn kind is meestal goed in het bedenken van een oplossing
Totaal	89%	61%	78%
4-8 jaar	93%	62%	79%
8-12 jaar	84%	59%	76%
Jongens	88%	58%	75%
Meisjes	89%	64%	80%

Pesten

Ruim een kwart van de kinderen tussen de 4 en 12 jaar (**26%**) is in de afgelopen drie maanden gepest. In 2017 was dit **31%**. Het pesten gebeurt met name op school, daar wordt **22%** van de kinderen gepest. Dit is minder vaak dan in 2017, toen was dit **27%**. Kinderen van 8 tot 12 jaar (**31%**) hebben vaker te maken met pesten dan kinderen tussen de 4 en 8 jaar (**21%**).

Welbevinden en veerkracht: wat valt op

In gezinnen waar ouders (enige) moeite hebben met rondkomen of een lager opleidingsniveau hebben, is bij de kinderen vaker sprake van een verhoogd risico op psychosociale, emotionele en gedragsproblemen. Ook zijn er bij kinderen uit deze gezinnen vaker nog zorgen of problemen rondom een ingrijpende gebeurtenis die een kind heeft meegemaakt. Daarnaast zijn deze kinderen minder vaak weerbaar en worden zij vaker gepest.

Uit een verdiepende analyse blijkt dat er samenhang is tussen:

- Weerbaarheid en psychosociale gezondheid. Kinderen die niet weerbaar zijn, hebben vaker een verhoogd risico op psychosociale problemen dan kinderen die weerbaar zijn.
- Pesten en psychosociale gezondheid. Bij kinderen die worden gepest, is vaker sprake van een verhoogd risico op psychosociale problemen dan bij kinderen die niet worden gepest.
- Zorgen of problemen rondom een ingrijpende gebeurtenis die het kind heeft meegemaakt en psychosociale gezondheid. Als er nog zorgen of problemen zijn over een ingrijpende gebeurtenis die een kind heeft meegemaakt, hebben kinderen vaker een verhoogd risico op psychosociale problemen dan wanneer deze zorgen er niet zijn.

Vrijtijdsbesteding en mediagebruik

Hobby's

Bijna een tiende van de kinderen van 4 tot 12 jaar (**9%**) is in hun vrije tijd lid van een zang-, muziek- of toneelclub en **11%** zit bij een club of vereniging verbonden aan de kerk of de moskee.

Voorlezen en zelf lezen

Ruim de helft van de ouders (**53%**) leest elke dag voor aan hun kind. Dit is bijna driekwart (**73%**) bij de kinderen van 0 tot 4 jaar, **69%** bij de kinderen van 4 tot 8 jaar en **23%** bij de 8- tot 12-jarigen. Bijna een derde van de kinderen tussen de 4 en 8 jaar (**32%**) en **43%** van de kinderen tussen de 8 en 12 jaar leest elke dag zelf **32%**.

Bibliotheek

De meeste ouders (**93%**) zijn op de hoogte van het gratis lidmaatschap van de bibliotheek voor hun kind. Onder ouders met kinderen van 0 tot 4 jaar is dit **82%** en bij ouders met kinderen van 4-12 jaar **97%**. **80%** van de ouders is lid van de bibliotheek. Ook dit percentage ligt hoger bij ouders van oudere kinderen. **30%** van de ouders leent maandelijks een boek bij de bibliotheek voor hun kind.

Beeldschermgebruik en social media

Bijna een derde van de kinderen (**32%**) zit veel (meer dan twee uur per dag) achter een beeldscherm. Dit was in 2017 **23%**. Met name kinderen tussen de 8 en 12 jaar (**57%**) brengen veel tijd door achter een beeldscherm. Jongens (**35%**) zitten vaker veel achter een beeldscherm dan meisjes (**29%**). **29%** van de ouders gebruikt bewust hun mobiel of tablet weinig in de buurt van het kind, **15%** houdt hier geen rekening mee.

Vragen over beeldschermgebruik en social media die leven bij ouders:

- Hoe houd ik het beeldschermgebruik van mijn kind het beste in de hand? (**34%**)
- Wat is voor mijn kind een normale tijdsduur per dag voor beeldschermgebruik? (**28%**)
- Welke websites/apps/games zijn (niet) geschikt voor mijn kind? (**23%**)

Met vragen over beeldschermgebruik en social media gaan ouders vooral naar:

- Vrienden/familie (**66%**)
- Informatieve websites/platforms (**66%**)
- Jeugdgezondheidszorg/consultatiebureau (**12%**, bij ouders van kinderen 0-4 jaar **23%**)

Mediaopvoeding

De meeste ouders hebben afspraken over beeldschermtijd, wat er wel en niet gekeken wordt en social mediagebruik. Bijna de helft van de kinderen van 4 tot 12 jaar (**47%**) maakt gebruik van social media. Ongeveer drie kwart van de ouders van de 4- tot 12-jarigen weet soms of (bijna) altijd welke sites hun kind bezoekt (**77%**), praat met hun kind over wat het kind ziet op het internet (**78%**) en kijkt mee met het internetten van hun kind (**73%**).

Opvoeding en hulp

Ervaren opvoeding

Bijna de helft van de ouders (45%) ervaart de opvoeding als (zeer) makkelijk, 49% geeft aan de opvoeding niet makkelijk en niet moeilijk te vinden en 6% vindt de opvoeding (zeer) moeilijk. We hebben ouders gevraagd waar zij het meest tevreden over zijn in hun opvoeding. De antwoorden van ouders zijn te onderscheiden in twee dimensies. Aan de ene kant gaat het over wat zij belangrijk vinden in de opvoeding en het contact met hun kind en aan de andere kant hebben zij antwoorden gegeven over eigenschappen van hun kind. Deze twee dimensies zijn weergegeven in wordclouds.

Opvoedingskenmerken

Eigenschappen kind

'Dat ik mijn kind mag volgen in al zijn gehele ontwikkeling. Dat hij steeds zelfstandiger wordt en open staat voor de wereld om hem heen. Dat ik hem het vertrouwen geef om de wereld te ontdekken.'

'Dat de kinderen lieve en zorgzame karakters hebben, dat ze altijd met hun zorgen maar ook positieve verhalen bij ons komen. Dat ze zich thuis vrij voelen om te zijn, wie ze zijn.'

'Dat er soms lastige periodes zijn, je erg consequent moet blijven maar dat er daarna eigenlijk altijd weer de zon gaat schijnen en daarbij is mijn zoon erg temperamentvol maar ook snel tevreden.'

'Dat de kinderen warmte, liefde en een luisterend oor krijgen. Daarnaast sporten ze en zitten op muziekles. Ook zijn er regelmatig uitjes naar bijvoorbeeld musea. Verder is het mooi om te zien dat beide kinderen proberen te helpen in huis, zoals brood smeren, was sorteren, vaatwasser gedeeltelijk uitpakken en helpen met de tafel dekken.'

'Dat alles bespreekbaar is en dat er aandacht is voor contact. Tussen ons, haar en haar zusje. We hebben een redelijk stabiel weekritme en daarmee geven we ook een stabiel thuis.'

Opvoedingsbelasting

Opvoedingsbelasting is gemeten aan de hand van de verkorte versie van de Opvoedingsbelastingvragenlijst (OBVL-K) van Praktikon. We hebben ouders 10 uitspraken voorgelegd over hoe zij de opvoeding van hun kind ervaren, hoe ze met het kind omgaan, hoe ze zichzelf voelen en over hun gezondheid. Deze uitspraken bij elkaar geven een beeld van de opvoedingsbelasting van ouders. Bijna driekwart van de ouders (**74%**) ervaart geen problemen in de opvoeding, **13%** milde problemen en **14%** aanzienlijke tot (zeer) ernstige problemen.

Zorgen van ouders

59% van de ouders maakt zich weleens zorgen over hun kind. Ouders maken zich over dezelfde onderwerpen zorgen als in 2017. De zorgen per onderwerp worden vaker genoemd dan in 2017.

Veel voorkomende onderwerpen waar ouders zich weleens zorgen over maken:

- Kinderen van 0-4 jaar: eten (**31%**), slapen (**19%**), luisteren en gehoorzamen (**17%**) en gezondheid (**12%**).
- Kinderen van 4-12 jaar: faalangst (**30%**), angst en onzekerheid (**27%**), eten (**18%**) en gebruik social media en gamen (**14%**).

Lastig bij opvoeden

Geduld bewaren is lastig	45%
Consequent zijn is lastig	42%
Regels en grenzen stellen is lastig	29%
Op één lijn zitten met partner is lastig	26%
Het gezellig houden met elkaar is lastig	16%
Seksuele voorlichting geven is lastig	3%
Ouder vindt opvoeden nooit lastig	12%

Steun bij opvoeding

Ruim een kwart van de ouders (**28%**) krijgt regelmatig of vaak hulp of steun van familie en bekenden bij de opvoeding. Voor de meeste ouders (**93%**) is dit voldoende, de overige ouders zouden graag meer hulp of steun krijgen.

Deskundige hulp

Het merendeel van de ouders (**94%**) weet bij welke professionele hulpverlening ze terecht kunnen met vragen over de opvoeding. Bijna een kwart (**23%**) heeft het afgelopen jaar behoefte gehad aan hulp van een deskundige. Dit was **14%** in 2017. In de meeste gevallen was er behoefte aan hulp van een jeugdarts of jeugdverpleegkundige, psycholoog of pedagoog, leerkracht, kindercoach of speltherapeut of de huisarts. De hulpvraag had betrekking op:

- Psychosociale problemen van het kind (**32%**)
- Hulp bij opvoeding (**23%**)
- Lichamelijke problemen van het kind (**20%**)
- Situatie in het gezin (**17%**)

Driekwart van de ouders heeft de gewenste hulp ontvangen. Over het algemeen zijn de ouders tevreden over de ontvangen hulp.

Opvoedingsbelasting: samenhang met andere factoren

Ouders die moeite hebben met rondkomen ervaren vaker aanzienlijke tot (zeer) ernstige problemen in de opvoeding dan ouders die geen moeite hebben met rondkomen. Dit geldt ook voor ouders van oudere kinderen (8 tot 12 jaar) in vergelijking met jongere kinderen (4 tot 8 jaar) en als er sprake is van een éénoudergezin.

Uit een verdiepende analyse blijkt verder dat er samenhang is tussen:

- Verhoogd risico op psychosociale problemen en opvoedingsbelasting. Bij kinderen waar sprake is van een verhoogd risico op psychosociale problemen in het algemeen, sociaal-emotionele problemen of gedragsproblemen, ervaren ouders vaker problemen in de opvoeding dan wanneer het kind geen verhoogd risico heeft op psychosociale problematiek.
- Het meemaken van een ingrijpende gebeurtenis of over een gebeurtenis zorgen of problemen hebben en opvoedingsbelasting. Problemen in de opvoeding komen vaker voor bij ouders met een kind dat een ingrijpende gebeurtenis heeft meegemaakt en ook wanneer er nog zorgen of problemen zijn met betrekking tot een ingrijpende gebeurtenis.
- Zorgen over het kind en opvoedingsbelasting. Als ouders zorgen hebben over hun kind, ervaren zij vaker problemen in de opvoeding dan wanneer er geen zorgen zijn.
- De behoefte aan deskundige hulp en opvoedingsbelasting. Ouders die behoefte hebben aan deskundige hulp ervaren vaker problemen in de opvoeding dan ouders die geen behoefte hebben aan deskundige hulp.

Seksuele opvoeding

Het merendeel van de ouders met kinderen tussen de 4 en 12 jaar bespreekt vriendschap en relatie en omgaan met elkaar en het respecteren van elkaars grenzen (**85%**), lichamelijke verschillen tussen jongens en meisjes (**84%**), verliefdheid (**67%**), homoseksualiteit (**59%**) en zwangerschap en geboorte (**58%**) met hun kind. Ouders met kinderen in de leeftijd van 8 tot 12 jaar doen dit meer dan ouders met kinderen van 4 tot 8 jaar. Ongeveer twee vijfde van de ouders met kinderen van 8 tot 12 jaar (**38%**) heeft het met hun kind over vrijen en geslachtsgemeenschap, de helft van deze groep ouders bespreekt lichamelijke veranderingen in de puberteit en **15%** bespreekt voorbehoedsmiddelen en veilig vrijen met hun kind.

Aandacht voor (maatschappelijke) thema's

Bijna alle ouders vinden het belangrijk om in de opvoeding aandacht te besteden aan bewegen en sport (**95%**), voeding (**93%**) en milieu en natuur (**86%**). Ruim de helft vindt het van belang aandacht te besteden aan gender en seksuele diversiteit (**61%**) en de helft hecht belang aan religie en levensbeschouwing.

Opvoeding over alcohol en roken

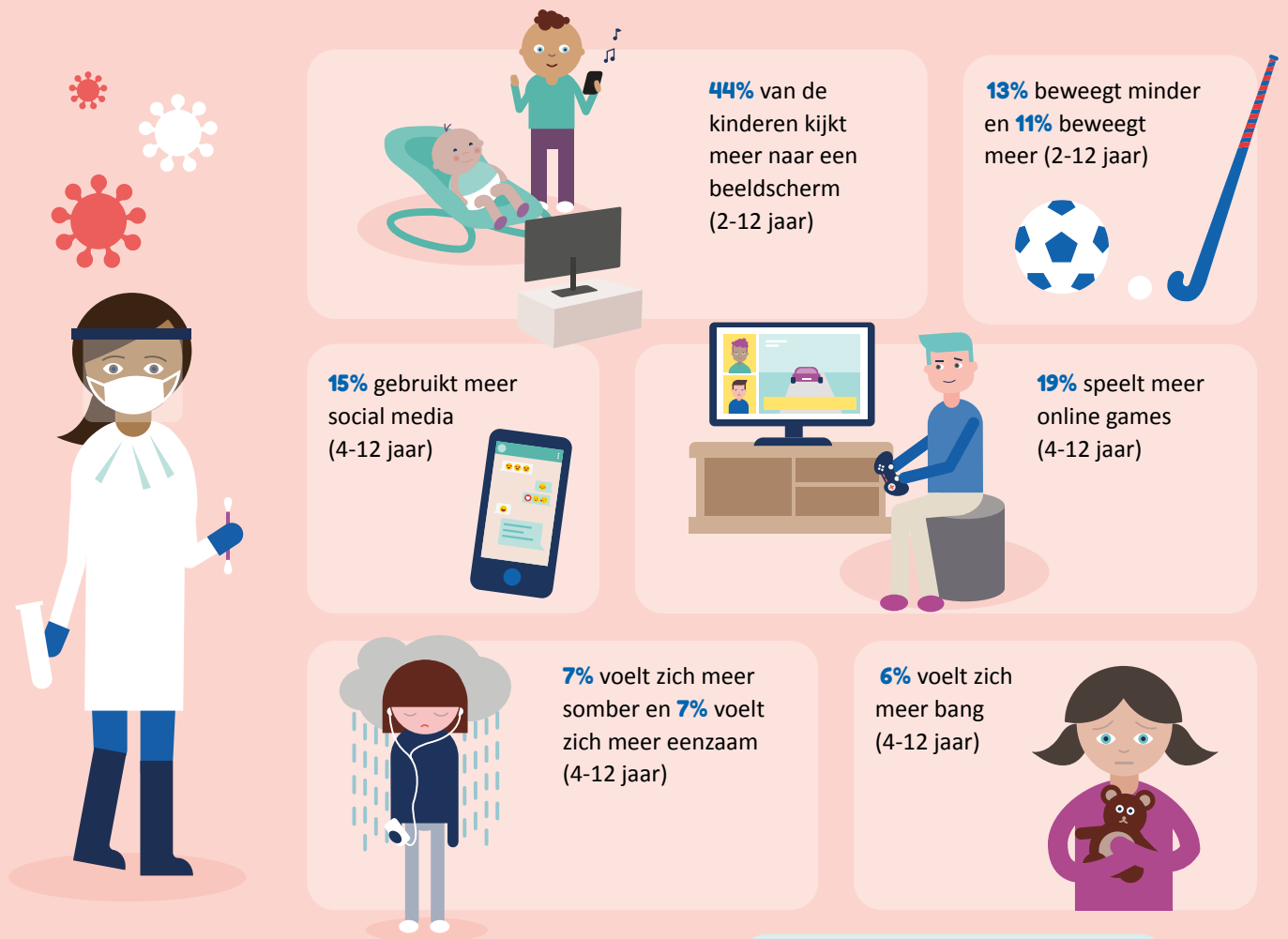
Bij **99%** van de ouders wordt in huis nooit gerookt in het bijzijn van het kind. Bij **1%** gebeurt dit wel. **46%** van de ouders drinkt bewust helemaal geen of minder alcohol in het bijzijn van hun kind (**35%** in 2017). **18%** houdt hier geen rekening mee. **12%** van de ouders geeft aan geen alcohol te drinken, dit was **29%** in 2017.

Ruim tweede derde van de ouders (**68%**) vindt het goed dat hun kind onder de 18 jaar een slokje alcohol drinkt. Dit is toegenomen ten opzichte van 2017 (**62%**). Ruim een derde (**36%**) vindt dat een heel glas mag (**31%** in 2017) en **12%** vindt dat hun kind meerdere glazen mag drinken. **9%** vindt het goed dat hun kind af en toe rookt.

Ongeveer driekwart van de ouders van de 4- tot 12-jarigen (**74%**) heeft geen afspraken gemaakt over het gebruik van alcohol. Ouders met kinderen in de leeftijd van 8 tot 12 jaar hebben vaker afspraken gemaakt over alcoholgebruik (**39%**) dan ouders met kinderen tussen de 4 en 8 jaar (**13%**). Een kwart heeft een grensleeftijd afgesproken en **1%** staat het toe met regels. Ruim de helft van de ouders (**55%**) legt deze grens bij 18 jaar en **26%** bij 16 jaar. **6%** van de ouders van 10- tot 12-jarigen koopt weleens alcoholvrij bier, speciaal voor hun kind.

Impact corona

Impact corona op gezinnen

Begin 2021 hebben we ouders ook gevraagd naar de impact van corona op hun gezinsleven (bron 2). Naast dat twee vijfde van de ouders de opvoeding als zwaarder heeft ervaren tijdens de coronaperiode heeft driekwart van de ouders ook positieve gevolgen ervaren. Van deze groep benoemt **81%**: meer tijd met het gezin, **63%**: meer rust (in de agenda), **39%**: meer zicht op waar hun kind mee bezig is en **32%**: meer tijd om naar buiten te gaan.

Ruim de helft van de kinderen (**52%**) heeft weinig last gehad van de maatregelen. **31%** van de kinderen reageerde, volgens hun ouders, boos, verdrietig of gefrustreerd door de maatregelen. Het merendeel van de kinderen (**71%**) heeft positieve gevolgen ervaren van de coronaperiode. Zij konden meer tijd doorbrengen met het gezin, vaker buiten spelen en er was meer rust in de agenda.

In de coronaperiode waren ouders het meest geholpen door (praktische en mentale) ondersteuning binnen het gezin, het eigen sociaal netwerk en de school. Het vasthouden aan een structuur en het zoeken naar afleiding in de vorm van bewegen en naar buiten gaan heeft hen ook geholpen.

'Positief blijven denken en samen gezelligheid maken, zelfs tijdens de momenten dat er huiswerk gemaakt moet worden. Ook dat kan gezellig zijn. Dit alles door een vast ritme en structuur.'

Colofon

Uitgave GGD IJsselland, 2022

Onderzoek uitgevoerd door Team Beleidsadvies en Onderzoek GGD IJsselland

Ontwerp en opmaak hollandse meesters, Utrecht

Kijk voor meer informatie over lopende onderzoeken op www.ggdijsseiland.nl/onderzoek.

Kijk voor al onze data, onderzoeksrapporten en factsheets op www.ijsseilandscan.nl.

Vragen over deze monitor? Mail naar het team Beleidsadvies en Onderzoek van GGD IJsselland:
onderzoek@ggdijsseiland.nl.

www.ggdijsseiland.nl

